

Verksamhetsnomineringar 2024

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

1	Nämndens nomineringar	3
1.1	Ekonomisk effekt	3
1.2	Effekt på verksamheten	4

1 Nämndens nomineringar

I det ekonomiska läge grundskolenämnden, Göteborg stad och övriga kommunsektorn befinner sig i är det för nämnden uppenbart att det kommer att bli svårt att få tilldelning som möter alla kostnadsökningar. Av den anledningen vill nämnden vara tydlig med vilka förutsättningar som behöver råda för att det ska vara möjligt att hantera kommande utmaningar på ett sätt som får så liten påverkan på kärnuppdraget som möjligt.

I årets verksamhetsnomineringar belyser grundskolenämnden faktorer som bidrar till väsentligt högre kostnader för nämnden (nr 1-4).

För att kunna hantera dessa blir det avgörande att nämndens planeringsförutsättningar är goda och att nödvändiga prioriteringar för ökad effektivitet ägs och drivs av nämnd och förvaltning med god förankring i verksamheten.

De möjligheter till effektiviseringar som nämnden vill uppmärksamma inför den stadengemensamma budgetprocessen beskrivs i nomineringarna med nr 5-6.

1.1 Ekonomisk effekt

Ekonomisk effekt

Nr (Prio ordn)	Nominering	Ekonomisk effekt (mnr)		
		2024	2025	2026
1	Indexökning av kommunbidraget till 4%, vilket motsvarar förväntade löneökningar och SKR:s prognos för prisindex 2024.	+375	+420	+720
2	Ökade kostnader för lokaler	+124	+184	+256
3	Investeringsrelaterade driftskostnader	+99	+101	+102
4	Ökade kostnader på grund av höjd internränta	+127	+147	+172
5	Samordning av förvaltningarnas budgetprocesser avseende köp och sälj av interna tjänster	-		
6	Förutsättningar för minskad administration i grundskoleförvaltningen	-		

1.2 Effekt på verksamheten

Nr	Kort beskrivning av hur verksamheten påverkas
1	<p>Indexökning av kommunbidraget som motsvarar förväntade löneökningar och SKR:s prognos för prisindex 2024</p> <p>Inflationen i samhället har ökat snabbt och varit svår att prognosticera vilket har lett till att bland annat SKR legat lågt i sina prognoser. Den inflation som prognostiseras i samhället innebär sannolikt ökade lönekostnader, ökade rekryteringskostnader samt ökade priser på varor såsom livsmedel.</p> <p>Det kommer att innebära en stor utmaning för nämnden att hantera de kostnader som prognostiserade pris- och löneökningar kan innebära. Om differensen mellan indexuppräknningen i ramtilldelningen och de faktiska pris- och löneökningarna är stor är det sannolikt att elevpengen påverkas. Likaså kan det bli utmanande att möta den lönepolitiska målbilden för samtliga yrkesgrupper. Alla kostnader som ökar mer än det uppräknade kommunbidraget innebär behov av effektivisering och omprioritering för förvaltningen.</p>
2	<p>Ökade kostnader för lokaler (exklusive internränta)</p> <p>Underlaget bygger på stadsfastighetsförvaltningens senaste prognos för lokalkostnader från mars 2023.</p> <p>Lokalkostnaderna inom nämndens verksamhetsområde väntas 2024-2026 öka kraftigt. Ökningen beror framförallt på ökande underhållskostnader kopplat till eftersatt underhåll och högre kostnader för nyproduktion på grund av stadens kravnivåer samt fortsatt konkurrens om resurser. Utöver detta påverkas även lokalkostnadsutvecklingen av det allmänna inflationsläget samt ökade energipriser.</p> <p>Jämfört med 2023 beräknas lokalkostnaderna öka med 256 mnkr fram till år 2026, vilket motsvarar en ökning med cirka 20 procent. Om lokalkostnaderna ökar och grundskolenämnden inte får kompensation innebär det att nämnden behöver effektivisera sin verksamhet. Detta riskerar i sin tur leda till att elevpengen behöver sänkas.</p> <p>I miljö- och klimatprogrammet, som beslutades i kommunfullmäktige våren 2021, finns ett huvudmål om att Göteborgs Stads klimatavtryck ska vara nära noll till 2030. För ny- och ombyggnation innebär detta att utsläppen av växthusgaser ska minska med minst 90% till 2030 och halveras till 2025. Enligt tidigare bedömningar från lokalförvaltningen kommer klimatomställningen för grundskoleförvaltningen de kommande 10 åren innebära en merkostnad på 9 procent eller cirka 100 mnkr. Detta kan innebära ytterligare ekonomiska utmaningar för förvaltningen att parera kommande år (Dnr: N230-0255/17).</p>

3	<p>Investeringsrelaterade driftskostnader</p> <p>Underlaget bygger på stadsfastighetsförvaltningens senaste prognos för investeringsrelaterade driftskostnader från mars 2023.</p> <p>Investeringsrelaterade driftskostnader har tidigare år finansierats kommuncentralt. I stadens budget för 2023 avsätts kommuncentralt 100 mnkr för att delfinansiera investeringsrelaterade driftskostnader. För 2023 kommer även nämnderna för funktionsstöd och äldre samt vård- och omsorgsnämnden att kunna avropa medel vilket inte varit fallet tidigare år. Osäkerheten i hur stor delfinansiering förvaltningen tilldelas försvårar planeringsförutsättningarna vilket kan kräva hastiga åtstramningar under löpande år som får negativa konsekvenser för verksamheten.</p> <p>För grundskolenämndens del är investeringsrelaterade driftskostnader cirka 100 mnkr om året. Investeringsrelaterade driftskostnader kan variera mycket från år till och beloppen kan överstiga hela nämndens egna kapital vilket gör att snabbt förändrade förutsättningar kommer få stora konsekvenser för förvaltningens verksamhet. För att hantera tillkommande kostnader i storleksordningen 100 mnkr utan negativa konsekvenser på elevpeng krävs ett höjt kommunbidrag eller höjt eget kapital.</p>
4	<p>Ökade kostnader på grund av höjd internränta</p> <p>Efter en period av låg inflation och sjunkande räntor har nu läget förändras. Under 2022 har inflationen stigit i snabb takt vilket lett till att Riksbanken genomfört flera räntehöjningar av styrräntan. Läget är fortfarande osäkert och räntorna förväntas fortsätta stiga under 2023 i avsikt att få ner inflationen.</p> <p>Det nya ränteläget påverkar även kommunens kostnad för upplåning av kapital och internräntan beräknas öka med 1,25 procent 2024. Detta innebär att grundskoleförvaltningen får en kostnadsökning 2024 på cirka 130 mnkr enbart till i form ökade räntekostnader.</p> <p>Kostnadsökningen innebär att en större andel av elevpengen behöver finansiera ökade kapitalkostnader vilket kan påverka verksamheten.</p>
5	<p>Samordning av förvaltningarnas budgetprocesser avseende köp och sälj av interna tjänster</p> <p>Grundskoleförvaltningen ser ett behov av att samordna den del av budgetprocessen som berör förvaltningarnas köp- och sälj av interna tjänster. Det saknas idag en tydlig gång för när och hur priserna sätts för dessa tjänster.</p> <p>För att kunna arbeta med god framförhållning och goda planeringsförutsättningar för kärnverksamheten bör säljande förvaltningar inkomma med prisuppgifter i god tid i budgetprocessen, gärna i nära anslutning till den tidpunkt då nästkommande års budgetförutsättningar aviseras från stadsledningskontoret.</p> <p>Grundskolenämnden ser vidare behov av att se över hur priserna sätts för att säkra tidig förankring och dialog med berörda förvaltningar för god framförhållning. När information om större prishöjningar kommuniceras sent kan anpassning bli utmanande med tanke på att förvaltningens utrymme för oväntade ekonomiska risker är begränsat. Om utrymme för sådana risker ska byggas upp centralt medför det effekter för elevpengen.</p> <p>Vidare kan det finnas områden där staden sedan stadsdelsnämndernas tid haft centrala tjänster som idag, när kontexten är en annan, istället kan organiseras inom respektive facknämnd närmare kärnverksamheten med effektivitets- och kvalitetsvinster.</p>

6	<p data-bbox="424 159 1225 188">Förutsättningar för minskad administration i grundskoleförvaltningen</p> <p data-bbox="424 217 1230 434">I kommunfullmäktiges budget 2022 fanns ett uppdrag om att minska administrationen inom flertalet verksamheter. Redovisningen av uppdraget pekade på att minskad administration främst handlar om hur staden arbetar med styrning, ledning och samordning, hur digitaliseringens möjligheter utnyttjas, hur det administrativa stödet ser ut samt att hitta balansen mellan tillit och kontroll. Även i budget 2023 finns en uttalad vilja att minska tid och resurser som ägnas åt administration för att istället utveckla kärnverksamheten.</p> <p data-bbox="424 463 1246 624">Grundskoleförvaltningen har sedan den skapades 2018 arbetat målmedvetet med att minska kostnaderna för stödfunktioner och administration till förmån för elevpeng och pedagogisk verksamhet. Kostnadsandelen för förvaltningscentrala funktioner har gått från 4 procent 2019 till 2,2 procent 2022 vilket är viktigt att ha i åtanke om centrala initiativ genomförs gällande minskad administration.</p> <p data-bbox="424 654 1225 815">Grundskolenämnden ser fortsatt möjligheter till effektivisering genom bland annat ökad digitalisering och automatisering inom vissa processer samt en tydligare styrning och mindre resurskrävande uppföljning som härrör från såväl nationell som kommunal styrning. Dessa effektiviseringar kan frigöra resurser för ökad kvalitet inom kärnuppdraget men kräver, i vissa fall, förenklad och/eller förändrad samordning i staden.</p>
---	---

